

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า จำเป็นต้องพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และการศึกษา ให้ดำเนินไปพร้อม ๆ กัน เพราะการพัฒนาทุกด้านต้องอาศัยกำลังคน และกำลังคนจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อผลของการจัดการศึกษา ถ้าพลเมืองได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ก็ย่อมเป็นกำลังสำคัญที่จะทำให้ประเทศชาติพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันตอนหนึ่งว่า "ปัจจัยที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง ทั้งของชีวิตและส่วนรวมคือการศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานส่งเสริมความเจริญ ความมั่นคงเกือบทุกอย่างในบุคคลและประเทศชาติ¹

นอกจากนั้น ม.ล.ปิ่น มาลากุล นักการศึกษาที่สำคัญของไทย ได้กล่าวว่า . . . การศึกษาคือ เครื่องมืออันสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาประเทศในด้าน เศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังกล่าว ต้องอาศัยกำลังคนเป็นปัจจัยสำคัญ เพราะกำลังคนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา²

และสิปปนนท์ เกตุทัต ยังได้กล่าวอีกว่า "การพัฒนาประเทศไม่ว่าทางด้าน เศรษฐกิจหรือ สังคมจะบรรลุความสำเร็จได้ ย่อมอาศัยพื้นฐานทางการศึกษาของพลเมืองเป็นสำคัญ"³

¹พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช, พระบรมราโชวาท "ปฏิรูปแผนการศึกษาแห่งชาติ," วารสารสภาการศึกษา (มีนาคม 2519) : คำนำ.

²สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, "คำนำ" การปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2518), หน้า 6.

³สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, "คำนำ" แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520-2524 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2520), หน้า ก.

ในการพัฒนาการศึกษาสิ่งสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงคือครู เพราะครูเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่มีส่วนช่วยให้การศึกษาในแขนงวิชาการต่าง ๆ ของประเทศชาติเจริญก้าวหน้า นอกจากครูจะมีหน้าที่ให้การอบรมสั่งสอนทางด้านวิชาความรู้แก่เยาวชนของชาติแล้ว ยังช่วยให้เยาวชนเหล่านี้ได้มีการพัฒนาเป็นรายบุคคล ตลอดจนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมประชาธิปไตยได้ดียิ่งด้วย และครูยังทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน ครูจึงได้ชื่อว่าเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้งานทั้งหมดในการจัดการศึกษากำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างราบรื่น

การที่ครูจะทำได้ทำหน้าที่ดังกล่าวมาแล้วนั้น จะต้องมี การเตรียมฝึกฝนผู้ที่จะออกมาทำหน้าที่เหล่านี้ได้ ซึ่งเราเรียกกันว่า การฝึกหัดครู การฝึกหัดครูมีความสำคัญต่อการศึกษามาก ทั้งที่ คร. ป่วย อีภภกรณ โค้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกหัดครูไว้ว่า

... การฝึกหัดครูเป็นเรื่องสำคัญยิ่งในการศึกษา สำคัญยิ่งกว่าเงิน เพราะถ้าเราขาดเงิน เราขู่ยงพอนิยมยืมเพื่อนฝูงได้ แต่ถ้าวเราขาดครูเราจะขี้มครูแลก ครูฝรั่ง ครูจีนมาก็ไม่สู้ดีนัก และขี้มชนกชุกไทยกับเค็กไทยโคมีจำนวนน้อย (ส่วนเงินนั้นทุกกันโคทุกภาษา) ฉะนั้นการขยายการศึกษาจะกระทำเมื่อใดก็ตามจะทองพยายามขยายการฝึกหัดครูก่อน จึงจะเริ่มโคผอติจริง ๆ)¹

ในสถาบันผลิตครูโดยเฉพาะวิชาสับครู ซึ่งเป็นแหล่งผลิตครูแห่งใหญ่ มีอยู่ทั่วประเทศ จำนวน 36 แห่ง ทางมุ่งผลิตบุคคลผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และเจตคติ ในอันที่จะเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของครูไปพัฒนาการศึกษา เพื่อให้มีความเป็นอยู่อย่างสุขสบาย โคให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และสภาพแวดล้อม มีความมุ่งหมายในการผลิตครู ดังนี้

1. ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถที่จะสอนโคติ ตามสาขาวิชาเฉพาะของตน และสามารถพัฒนาคุณภาพของเยาวชนโค
2. ให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู มีวิญญาณของความเป็นครู มีความรัก และศรัทธาในอาชีพ

¹ ป่วย อีภภกรณ, "การศึกษา" ประมวลบทความการวางแผนการศึกษา (พระนคร : สำนักงานการวางแผนการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, 2517), หน้า 35.

3. ให้เป็นผู้มีนิสัยที่สุจริต ซื่อสัตย์ อ่อนน้อม ประหยัด มีวินัยในตนเอง และรู้คุณค่าของสัมมาอาชีพ
4. ให้เป็นผู้ใฝ่หาความรู้ อยู่เป็นนิจ รู้จักคิดสร้างสรรค์ รู้จักวิเคราะห์ เหตุการณ์ความเป็นไปและความเปลี่ยนแปลงของสังคม ตลอดจนมีทักษะ และวิจารณ์งาน ในการแก้ปัญหา
5. ให้เป็นผู้มีสุขนิสัย ทั้งกายและใจ และสามารถส่งเสริมให้เกิดสุขนิสัยแก่ส่วนรวมด้วย
6. ให้เป็นผู้มีนิสัยรักการทำงานโดยยึดหลักสามัคคีธรรม ใช้สติปัญญา มีมารยาท เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
7. ให้เป็นผู้มีเจตจำนงมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เพื่อความมั่นคงของประเทศไทย
8. ให้เป็นผู้มีความเข้าใจ มีเจตคติ และปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม เกี่ยวกับบ้านเมือง การปกครอง ตลอดจนการดำรงชีวิตในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
9. ให้เป็นผู้เห็นคุณค่าในการรักษาเอกลักษณ์ และวัฒนธรรมของชาติ ส่งเสริมความเข้าใจอันดีในวัฒนธรรมของชนหมู่อื่นและชาติอื่น
10. ให้เป็นผู้รักษาสุขภาพระหว่างธรรมชาติและ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งเห็นแก่คุณธรรมมากกว่าความเจริญทางวัตถุ
11. ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่เชื่ออำนวยการพัฒนาท้องถิ่น และสอดคล้องกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ
12. ให้เป็นผู้รู้จักปรับแนวทางการทำงาน การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการพัฒนาของสังคม โดยยึดหลักจริยธรรม ¹

วิทยาลัยครูซึ่งสังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน มีที่ทั้งกระจายอยู่ตามภาคต่าง ๆ ทุกภาค จำนวน 36 แห่ง ซึ่งกรมการฝึกหัดครูได้แบ่งเขต

¹ กรมการฝึกหัดครู, หลักสูตรการฝึกหัดครู (กรุงเทพมหานคร : กองแผนงาน, 2525), หน้า 2-3.

ความรับผิดชอบในการบริการด้านการศึกษาแก่ชุมชนเป็น 6 กลุ่ม ตามสถานที่ตั้งในแต่ละภาค ดังนี้

- 1. กลุ่มนครหลวง มี 5 วิทยาลัย
- 2. กลุ่มภาคกลาง มี 6 วิทยาลัย
- 3. กลุ่มภาคเหนือ มี 8 วิทยาลัย
- 4. กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 4 วิทยาลัย
- 5. กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 8 วิทยาลัย
- 6. กลุ่มภาคใต้ มี 5 วิทยาลัย

วิทยาลัยครูทุกแห่งนอกจากผลิตครูทั่วไปแล้ว ยังเป็นแหล่งผลิตครูพลศึกษา โดยตรงอีกด้วย จากสถิติกรมการฝึกหัดครู ปี พ.ศ. 2524 ได้รายงานผู้สำเร็จการศึกษาวิชาเอกพลศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง จำนวน 996 คน ระดับปริญญาตรี จำนวน 582 คน¹ จะเห็นได้ว่าวิทยาลัยครูได้ผลิตครูพลศึกษาออกไปเป็นจำนวนมาก และนับวันก็จะเพิ่มจำนวนมากขึ้น ทั้งในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง และระดับปริญญาตรี

ในการเรียนวิชาพลศึกษาในวิทยาลัยครูนั้นมีเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยเฉพาะวิชาภาคปฏิบัติซึ่งเป็นวิชาที่ใช้กิจกรรมการเรียนในสนามและโรงฝึกพลศึกษาเป็นส่วนใหญ่ นั่นก็คือ วิชากิจกรรมพลศึกษาซึ่งเนื้อหาวิชาส่วนใหญ่จะอยู่ในแบบของพฤติกรรมทางด้านทักษะ มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนากายทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยมุ่งที่จะให้ผู้เรียนสามารถออกไปเป็นครูพลศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การเรียนการสอนวิชากิจกรรมพลศึกษาก็เช่นเดียวกับวิชาอื่น ๆ เมื่อจัดการเรียนการสอนแล้ว ก็ต้องมีการวัดและประเมินผล เพราะผลจากการวัดจะแสดงให้เห็นว่าหลังจากที่ได้มีการเรียนการสอนแล้วผู้เรียนได้บรรลุตามความมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ อีกทั้งยังเป็นการประเมินถึงเรื่องชอบช่าย หลักสูตร วิธีสอน ทักษะ ทวีคูณ

¹กรมการฝึกหัดครู, สถิติการศึกษาปีการศึกษา 2524 (กรุงเทพมหานคร : กองแผนงาน, 2525).

และอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดการศึกษามีข้อบกพร่องอย่างไรบ้าง เพื่อจะได้นำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป¹ จากความสำคัญของการวัดและประเมินผลที่มีต่อการเรียนวิชากิจกรรมพลศึกษานั้น สิ่งที่จะช่วยให้การวัดและประเมินผลวิชากิจกรรมพลศึกษามบรรลุผลและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพคือ อาจารย์พลศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสอน และการวัดผลมากที่สุด ในการวัดผลวิชากิจกรรมพลศึกษานั้น อาจารย์พลศึกษาจะต้องดำเนินการไปตามขั้นตอนของการวัดผลดังนี้ คือ ต้องทราบความมุ่งหมายของหลักสูตร เลือกแบบทดสอบที่เหมาะสม ดูเนื้อหาที่จะทำการทดสอบ เขียนหัวข้อ และวิธีการในการทดสอบไว้ตามขั้นตอน จัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการทดสอบให้พร้อม ค่าเงินการทดสอบอย่างถูกต้อง บันทึกผลการทดสอบแล้วนำมาวิเคราะห์² จะเห็นได้ว่าการวัดผลวิชากิจกรรมพลศึกษามีขั้นตอนในการวัดหลายอย่าง และไม่มีเกณฑ์ รูปแบบการวัด ที่เป็นมาตรฐานอันเดียวกัน ฉะนั้น การวัดและประเมินผลวิชากิจกรรมพลศึกษาในวิทยาลัยครูน่าจะมีปัญหา

จากสภาพการแบ่งกลุ่มของวิทยาลัยครูตามสถานที่ตั้งในแต่ละภาคเป็น 6 กลุ่ม คือ กลุ่มนครหลวง กลุ่มภาคกลาง กลุ่มภาคเหนือ กลุ่มภาคตะวันตก กลุ่มภาคตะวันออก เฉียงเหนือ และกลุ่มภาคใต้ นั้น เนื่องจากความแตกต่างกันของแต่ละกลุ่มวิทยาลัยครูในด้านบุคลากร ถานอุปกรณ์ สถานที่ และสภาพพื้นที่อากาศ อาจเป็นผลให้แต่ละกลุ่มวิทยาลัยครูประสบปัญหาในการวัดและประเมินผลวิชากิจกรรมพลศึกษาแตกต่างกันได้

ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลวิชากิจกรรมพลศึกษาในวิทยาลัยครูนี้ ยังไม่มีใครได้ศึกษาโดยตรง จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัญหาการวัดและการประเมินผลวิชากิจกรรมพลศึกษาในวิทยาลัยครู ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่แท้จริง

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, การประเมินผลการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2521), หน้า 2.

² จรินทร์ ชานีรัตน์, การทดสอบและวัดผลทางพลศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์, 2519), หน้า 21.

ของสภาพปัญหาการวัดและประเมินผลวิชากิจกรรมพลศึกษาในวิทยาลัยครู ตลอดจนถึงสภาพปัญหาการวัดและประเมินผลที่อาจจะแตกต่างกันของแต่ละกลุ่มวิทยาลัยครู ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ต่อผู้มีหน้าที่โดยตรง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปปรับปรุงการวัดและการ
ประเมินผลวิชากิจกรรมพลศึกษาให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนวิชากิจกรรมพลศึกษา
ในวิทยาลัยครู
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนวิชากิจกรรมพลศึกษา
ในวิทยาลัยครูทั้ง 6 กลุ่ม

สมมุติฐานสำหรับการวิจัย

อาจารย์พลศึกษาในแต่ละกลุ่มวิทยาลัยครูมีปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียน
วิชากิจกรรมพลศึกษาในวิทยาลัยครูแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนวิชา
กิจกรรมพลศึกษาในวิทยาลัยครู โดยมุ่งศึกษาปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนวิชา
กิจกรรมพลศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
 - (1) ด้านระเบียบการวัดและประเมินผล
 - (2) ด้านแบบทดสอบทักษะ
 - (3) ด้านการดำเนินการวัดผล
 - (4) ด้านการประเมินผลการเรียน
2. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอาจารย์ที่สอนวิชากิจกรรมพลศึกษา
ในระดับปริญญาตรี ในวิทยาลัยครู ปีการศึกษา 2526
3. การวิจัยครั้งนี้ ไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพศ อายุ และคุณวุฒิ
ของประชากร

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้ทอบนแบบสอบถาม คือ อาจารย์พลศึกษาในวิทยาลัยครูให้คำตอบที่เชื่อถือได้ และตรงกับความเป็นจริง

คำจำกัดความของการวิจัย

วิทยาลัยครู หมายถึง สถาบันที่มีการเรียนการสอนวิชาครู และผลิตครูพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี ที่เปิดสอนวิชาเอกพลศึกษาในระดับปริญญาตรี สังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 23 แห่ง ในกลุ่มวิทยาลัยครู 6 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มนครหลวง มี 2 วิทยาลัย
 - (1) วิทยาลัยครูจันทรมณฑล
 - (2) วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2. กลุ่มภาคกลาง มี 3 วิทยาลัย
 - (1) วิทยาลัยครูเทพสตรี
 - (2) วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา
 - (3) วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์
3. กลุ่มภาคเหนือ มี 7 วิทยาลัย
 - (1) วิทยาลัยครูนครสวรรค์
 - (2) วิทยาลัยครูกำแพงเพชร
 - (3) วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์
 - (4) วิทยาลัยครูพิจิตรสงคราม
 - (5) วิทยาลัยครูลำปาง
 - (6) วิทยาลัยครูเชียงใหม่
 - (7) วิทยาลัยครูเชียงราย
4. กลุ่มภาคตะวันออก มี 3 วิทยาลัย
 - (1) วิทยาลัยครูนครปฐม
 - (2) วิทยาลัยครูกาญจนบุรี
 - (3) วิทยาลัยครูเพชรบุรี

5. กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 4 วิทยาลัย

- (1) วิทยาลัยครูบุรีรัมย์
- (2) วิทยาลัยครูอุบลราชธานี
- (3) วิทยาลัยครูมหาสารคาม
- (4) วิทยาลัยครูอุบลราชธานี

6. กลุ่มภาคใต้ มี 4 วิทยาลัย

- (1) วิทยาลัยครูยะลา
- (2) วิทยาลัยครูสงขลา
- (3) วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี
- (4) วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช

การวัดผล หมายถึง การใช้วิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ วัดความรู้
ความสามารถของผู้เรียน ให้ได้ข้อมูลว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถมากน้อยเพียงใด

การประเมินผล หมายถึง การนำผลจากการวัดผลมาประเมินหรือตัดสินว่า
ผู้เรียนมีความสามารถสมควรจะสอบไล่หรือตก หรือมีการพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างไร

ระเบียบการวัดและประเมินผล หมายถึง ระเบียบของวิทยาลัยครู ว่าด้วย
การวัดผล และการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูในวิทยาลัยครู

วิชากิจกรมพลศึกษา หมายถึง รายวิชาหมวดวิชาเอก (พลศึกษา) ภาคปฏิบัติ
บังคับ และเลือกเรียนตามหลักสูตรปริญญาตรีของสภาการฝึกหัดครู พ.ศ. 2524 (ดังปรากฏ
รายละเอียดในภาคผนวก ข. ห้ายเล่ม)

อาจารย์พลศึกษา หมายถึง อาจารย์ที่สอนวิชากิจกรมพลศึกษาในระดับปริญญาตรี
ในวิทยาลัยครู 23 แห่ง ดังกล่าว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนวิชากิจกรมพลศึกษา
ในวิทยาลัยครู
2. ทำให้ทราบความแตกต่างของปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียน
วิชากิจกรมพลศึกษาในวิทยาลัยครูทั้ง 6 กลุ่ม

3. เป็นประโยชน์ต่อสถาบันผลิตครูพลศึกษาหรือสถาบันผลิตครูอื่น ๆ สามารถใช้ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการประกอบการพิจารณา ปรับปรุง แก้ไข กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนในสถาบันให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. นักการศึกษา นักบริหารการศึกษา และผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับวิทยาดัชครู อาจใช้ผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นแนวทางในการจัดและปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจน ปรับปรุงหลักสูตร เพื่อผลิตครูพลศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. เป็นแนวทางสำหรับการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ในโอกาสต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย